

TÄIENDATUD JUHENDID KONTAKTISIKUTELE nr 1

Teema: elektroonikaromude vedu

1. Käesolev juhend kontaktisikutele esindab kõigi liikmesriikide ühist arusaama sellest, kuidas tõlgendada määrust (EÜ) nr 1013/2006 jäätmesaadetiste kohta (jäätmesaadetiste määrus). Juhiste vastuvõtmises lepiti kokku määruse (EÜ) nr 1013/2006 kohaselt 14.-15. juunil 2007 korraldatud kontaktisikute koosolekul. Juhend ei ole õiguslikult siduv. Ühenduse õiguse siduvate tõlgenduste esitamine kuulub Euroopa Kohtu ainupädevusse. Juhend kehtib alates 12. juulist 2007 ning see tuleb läbi vaadata ja neid vajadusel täiendada hiljemalt viie aasta möödumisel ülal nimetatud kuupäevast.

1. Sissejuhatus

2. Käesolev juhend kontaktisikutele annab teavet:

- a) isikutele, kes korraldavad elektroonikaromude¹ vedu;
- b) elektri- ja elektroonikaseadmete² valdajatele, kes korraldavad nimetatud seadmete piiriülest transporti ning tahavad järgida jäätmesaadetiste määruse nõudeid;
- c) asutustele, mis vastutavad jäätmesaadetiste määruse rakendamise eest.

3. Kohaldatavad kontrollimenetlused sõltuvad eelkõige sellest, kas vaatlusalused materjalid või seadmed kuuluvad siseriikliku õiguse või siseriikliku tõlgenduse kohaselt direktiivi 2006/12/EÜ (jäätmete raamdirektiiv) artikli 1 punktis a esitatud jäätmete mõiste alla. Kui lähte- ja sihtkoha pädevad asutused ei suuda kokku leppida jäätmeteks ja mittejäätmeteks liigitamise osas, käsitletakse vaidlusalust materjali jäätmetena vastavalt jäätmesaadetiste määruse artikli 28 lõikele 1.

4. Seda, kas ainet käsitletakse kasutuselt kõrvaldamisel jäätmetena ning millal jäätmed lakkavad olemast jäätmed, otsustatakse iga juhtumi puhul eraldi ning õiguse lõpliku tõlgendamise pädevus kuulub kohtutele.

5. Kui materjal kuulub jäätmete mõiste alla, sõltuvad kontrollimenetlused sellest, kas jäätmesaadetisest teatamine on jäätmesaadetiste määruse (vt lisa 3 viide 1) kohaselt kohustuslik või mitte (vt 3. osa), kas jäätmed on suunatud taaskasutamiseks või kõrvaldamiseks ning kas sihtriigis teostatakse täiendavaid kontrollimenetlusi.

2. Elektri- ja elektroonikaseadmete ning elektroonikaromude eristamine

6. Elektri- ja elektroonikaseadmed muutuvad elektroonikaromudeks, kui nende valdaja need kasutuselt kõrvaldab, kavatseb kasutuselt kõrvaldada või on kohustatud kasutuselt kõrvaldama. Selle hindamiseks tuleb eseme ajalugu igal juhtumil eraldi

¹ Vastavalt direktiivi 2002/96/EÜ (elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete kohta) artikli 3 punktile b on elektroonikaromud elektri- ja elektroonikaseadmed, mis on direktiivi 2006/12/EÜ artikli 1 punkti a tähenduses jäätmed, sealhulgas kõik komponendid, alakoostud ja tarvikud, mis on toote osad selle kasutuselt kõrvaldamise ajal.

² Vt direktiivi 2002/96/EÜ artikli 3 punktis a esitatud määratlust.

vaadelda. Sellegipoolest on elektri- ja elektroonikaseadmetel tunnuseid, mille põhjal saab tõenäoliselt otsustada, kas nad kuuluvad jäätmete mõiste alla või mitte.

7. Kui materjali valdaja väidab, et ta kavatseb vedada või veab kasutatud elektri- ja elektroonikaseadmeid, mitte elektroonikaromusid, esitatakse selle väite tõendamiseks asutusele viimase nõudmisel järgmisi tõendeid:

- a) arve koopia ja müügileping ja/või leping elektri- ja elektroonikaseadmete omandiõiguse ülevõtmise kohta, mis tõendab, et seade on sobiv otseseks korduskasutuseks ja töökorras;
- b) hindamist/katsetamist tõendavate dokumentide koopiaid (katsetunnistus – töökorras olekut tõendav dokument) iga eseme kohta saadetises ja protokoll, mis sisaldab kõiki märgistuses esitatavaid andmeid (vt allpool);
- c) elektri- ja elektroonikaseadmete vedu korraldava valdaja tunnistus selle kohta, et saadetises ei ole mitte ühegi materjali ega seadme puhul tegemist jäätmega jäätmete raamdirektiivi artikli 1 punktis a määratletud tähenduses;
- d) nõuetekohane pakkematerjal, et kaitsta transporditavaid seadmeid kahjustuste eest transpordil, laadimisel ja mahalaadimisel.

8. Elektri- ja elektroonikaseadmeid ei loeta tavaliselt jäätmeks juhul,

- a) kui on täidetud lõike 7 punktides a kuni d esitatud tingimused ning kui seade on täiesti töökorras, ei ole suunatud jäätmete raamdirektiivi II lisas loetletud toimingutele (taaskasutamise- või kõrvaldamistoimingud) ning on otseses korduskasutuses oma algsel eesmärgil või seda pakutakse müügiks või eksporditakse eesmärgiga anda see otsesse korduskasutusse või müüa lõpptarbijatele selliseks korduskasutuseks või
- b) kui on täidetud lõike 7 punktides c ja d esitatud tingimused ning kui seade saadetakse vigase partiina tootja või paranduskeskuse juurde remonti (nt garantii korras) eesmärgiga seda uuesti kasutada.

9. Elektri- ja elektroonikaseadmeid loetakse tavaliselt jäätmeks (vt lisas 1 esitatud näidet) juhul, kui

- a) toode ei ole terviklik, st olulised osad on puudu;
- b) neil esineb füüsilisi kahjustusi, mis langetavad nende funktsionaalsuse või ohutuse allapoole vastavates standardites kirjeldatud taset;
- c) transporditavate seadmete transpordil, laadimisel ja mahalaadimisel nende kaitseks kasutatav pakkematerjal ei ole piisav;
- d) nende üldine välimus on kulunud või kahjustatud, vähendades eseme(te) müügikõlblikkust;

- e) ese sisaldab osi, mis kuuluvad ühenduse või siseriiklike õigusaktide kohaselt kasutuselt kõrvaldamisele või on keelatud³;
- f) elektri- või elektroonikaseade on suunatud kasutuselt kõrvaldamisele või ringlussevõtule, mitte korduskasutusse;
- g) elektri- või elektroonikaseadmel ei ole tavalist turgu (vt täiendavaid tunnuseid);
- h) seade on vana või iganenud elektri- või elektroonikaseade, mis on suunatud varuosadeks lammutamisele.

10. Enne elektri- ja elektroonikaseadmete mis tahes piiriülest transporti peab seadmete valdaja olema valmis esitama pädevatele riigiasutustele (nt toll, politsei või keskkonnanasutused) teavet, mis tõendab, et ülal nimetatud tingimused on elektri- ja elektroonikaseadmete puhul täidetud. Nimetatud tingimuste mittetäitmine tähendaks vastavate asutuste jaoks üldjuhul seda, et materjal kuulub elektroonikaromude mõiste alla ning sellistel juhtudel rakendatakse keskkonnakaitsealaseid ettevaatusabinõusid, eriti siis kui tõendamine, et seadmed ei kuulu jäätmete mõiste alla, on valdaja kohustus; samas on vaidlusaluste seadmete elektroonikaromude hulka kuulumise tõendamine mõnedes riikides endiselt riigiasutuste ülesanne.

11. Järgnevalt esitatakse kasutatud elektri- ja elektroonikaseadmete edasimüüjatele mõeldud soovituslikud etapid, mille abil nad saavad tõendada, et transporditavad esemed on kasutatud elektri- ja elektroonikaseadmed, mitte elektroonikaromud:

1. etapp: katsetused

12. Läbi viidavad katsetused sõltuvad elektri- ja elektroonikaseadmete liigist (direktiivi 2002/96/EÜ (elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete kohta) IB lisa (edaspidi elektroonikaromude direktiiv; vt lisa 3 viide 2)). Tuleks katsetada seadme töökorras olekut ja hinnata ohtlike ainete olemasolu.

13. Väline vaatlus ilma töökorras oleku katsetamiseta ei ole tõenäoliselt piisav.

14. Enamiku kasutatud elektri- ja elektroonikaseadmete puhul piisab põhifunktsioonide toimimise kontrollimisest.

15. Hindamise ja katsetuste tulemused tuleks dokumenteerida ning igale katsetatud elektri- või elektroonikaseadmele tuleks paigutada vastav märgistus (katsetunnistus, mis näitab/deklareerib töökorras olekut).

2. etapp: märgistus

16. Märgistus tuleks kindlalt, aga mitte jäädavalt kinnitada elektri- või elektroonikaseadmele (kui pakend puudub) või selle pakendile, nii et seda saaks lugeda ilma pakendit avamata.

17. Märgistus peaks sisaldama järgmist teavet:

³ Nt asbest, polüklooritud bifenüülid (PCB), klorofluorosüsinikud (CFC).

- a) eseme nimetus (elektroonikaromude direktiivi IB lisale vastav seadme nimetus ja IA lisale vastav kategooria number);
- b) eseme identifitseerimisnumber (tüübi nr);
- c) tootmisaasta (olemasolu korral);
- d) seadme funktsioneerimise tõendamise eest vastutava ettevõtja nimi ja aadress;
- e) 1. etapis kirjeldatud katsetuste tulemus (nt vigaste osade või vigade loend või kinnitus täielikult töökorras oleku kohta);
- f) läbi viidud katsetuste tüübid.

18. Katse- ja hindamisprotokoll peaks olema saadetisega kaasas.

3. etapp: pakend

19. Kui transporditavate seadmete transpordil, laadimisel ja mahalaadimisel nende kaitseks kasutatav pakkematerjal ei ole piisav, on see märk sellest, et ese võib kuuluda jäätmete hulka. Üldjuhul peaks järelevalveasutused puuduliku pakendi täheldamise korral esitama transporditava eseme kohta täiendavaid päringuid.

3. Elektroonikaromude vedu

20. Elektroonikaromude vedu reguleerib jäätmesaadetiste määrus. Teatud tingimustel näeb jäätmesaadetiste määrus ette jäätmesaadetiste täiendava kontrolli liikmesriikide või teiste impordimaade siseriikliku õiguse alusel; näiteks võib teatud liikmesriikides või teistes impordimaades kehtida kasutuselt kõrvaldamiseks mõeldud jäätmete veo keeld.

3.1 Kasutuselt kõrvaldamisele suunatud elektroonikaromude vedu

3.1.1 Vedu Euroopa Liidus

21. Euroopa Liidus kasutatakse kõigi selliste jäätmesaadetiste puhul jäätmesaadetiste määruses osutatud kirjaliku etteteatamise ja nõusoleku menetlust. Liikmesriigid võivad üldjuhul keelata kasutuselt kõrvaldamiseks mõeldud jäätmete veo teistesse liikmesriikidesse või teistest liikmesriikidest ning vastavad pädevad asutused peaksid päringutega kindlaks tegema, kas kasutuselt kõrvaldamiseks mõeldud jäätmete saadeti on siseriikliku õiguse kohaselt lubatud.

3.1.2 Euroopa Liidust eksportimine

22. Igasugune kasutuselt kõrvaldamiseks mõeldud materjalide eksport EList on keelatud (välja arvatud jäätmesaadetiste vedu Baseli konventsiooni osapoolteks olevatesse Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni liikmesriikidesse).

3.1.3 Euroopa Liitu importimine

23. Põhimõtteliselt on kasutuselt kõrvaldamiseks mõeldud materjalide importimine ELi lubatud, välja arvatud juhul, kui saatjariik ei ole Baseli konventsiooni osapool. Sellegipoolest võivad ELi liikmesriigid nimetatud impordi keelustada, kui nad leiavad, et selleks on kaalukaid keskkonnakaitsega seotud põhjusi. Jäätmete kasutuselt kõrvaldamise eesmärgil toimuva impordi puhul kasutatakse alati jäätmesaadestite määruuses osutatud kirjaliku etteteatamise ja nõusoleku menetlust.

3.2 Taaskasutamisele suunatud elektroonikaromude vedu

3.2.1 Vedu Euroopa Liidus

24. ELis toimuvate vedude suhtes kohaldatakse jäätmesaadestite määruuses osutatud kirjaliku etteteatamise ja nõusoleku menetlust või teavitamise üldnõudeid (vt jäätmesaadestite määruuse artikkel 18). Kohaldatavad kontrollimenetlused määratakse kindlaks vastavalt konkreetse elektroonikaromu liigitusele jäätmesaadestite määruusele lisatud jäätmeloendites. Jäätmesaadestite määruuse jäätmeloendid erinevad ühenduse sees toimuvate vedude puhul Euroopa jäätmeloendist. Elektroonikaromude liigitamisel tuleks kasutada ettevaatuse põhimõtet. Kui ei ole selge, kas konkreetne elektroonikaromu kuulub määruuse lisades III ("roheline" nimekirja jäätmed), IIIA või IIIB esitatud loetellu, tuleks saadetise suhtes kohaldada teatamiskohustust.

3.2.2 Euroopa Liidust eksportimine

25. Kohaldatavad kontrollimenetlused sõltuvad jäätmete liigitusest (ohtlikud või mitteohtlikud (vt lisa 2)) ning sihtriigis kehtivatest õigussätetest⁴. Keelatud on eksportida ohtlikke jäätmeid taaskasutuse eesmärgil riikidesse, mille suhtes ei kehti OECD⁵ otsus⁶. Kontrolli tasemed sõltuvad ka sel juhul jäätmesaadestite määruusele lisatud nimekirjadest ning Euroopa jäätmeloendile viidatakse sellistesse riikidesse eksportimise puhul, mille suhtes OECD otsus vastavalt jäätmesaadestite määruusele teatud tingimustel ei kehti⁷.

3.2.3 Euroopa Liitu importimine

26. Põhimõtteliselt on taaskasutamiseks mõeldud materjalide importimine ELi lubatud, kui saatjariik on Baseli konventsiooni osapool (välja arvatud juhul, kui selle riigi suhtes kehtib OECD otsus). Jäätmete liigituse (vt lisa 2) põhjal otsustatakse, kas selliste saadetiste suhtes kohaldatakse jäätmesaadestite määruuses osutatud etteteatamise ja nõusoleku menetlust või teavitamise üldnõudeid (vt jäätmesaadestite määruuse artikkel 18, mida kohaldatakse lisades III, IIIA ja IIIB loetletud jäätmete puhul).

4. Kontrollimenetlused

27. Riigiasutused (nt politsei, toll ja inspektorid) viivad kontrolle läbi jäätmekäitluskohtades ja transpordi ajal. Kasutatud elektri- ja elektroonikaseadmeid

⁴ Vt komisjoni määrus nr 1418/2007.

⁵ Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon.

⁶ Vt jäätmesaadestite määruuse V lisa.

⁷ Iganenud külmkappide ja muude CFCsid, HFCsid, HCFCsid ja FCsid sisaldavate seadmete (kliimasüsteemid jms) saatmine (kolmandatesse riikidesse) nende korduskasutuse eesmärgil on keelatud vastavalt määruusele (EÜ) 2037/2000 (osoonikihti kahandavate ainete kohta).

saatvad isikud peavad tagama, et seadmetega oleks kaasas tõendid vajalike katsetuste kohta⁸ ning et seadmed oleks nõuetekohaselt pakendatud, tõendamaks, et vastavad esemed ei ole elektroonikaromud. Kui väidetavalt veetakse mitteohtlikke elektroonikaromusid, peavad saadetise eest vastutavad isikud tagama, et sellega on kaasas tõendid nõuetekohaste katsetuste kohta, mis tõendavad, et veetavad jäätmed ei ole ohtlikud.

28. Kontrolliga seotud praktilistel põhjustel peab iga kasutatud elektri- ja elektroonikaseadmete koormaga (nt veokonteiner, veok) kaasas olema

- a) CMR-saateleht;
- b) hindamist/katsetamist tõendavate dokumentide koopiad ning kogu katsetamise ja märgistamisega seotud teavet sisaldav protokoll (vt lisa 1) iga eseme kohta;
- c) vastutava isiku kinnitus oma vastutuse kohta.

29. Nõuetekohaste dokumentide ja pakendi puudumisel eeldavad riigiasutused tõenäoliselt, et eseme puhul on tegemist ohtliku elektroonikaromuga, ning jäätmesaadetiste määruse nõuetele vastavate nõusolekute puudumisel eeldavad nad, et koormaks on ebaseaduslik saadetis. Sellisel juhul teavitatakse asjaomaseid pädevaid asutusi ning koormaga toimitakse vastavalt jäätmesaadetiste määruse artiklitele 24 ja 25. Enamikel juhtudel peavad saadetise eest vastutavad isikud jäätmed omal kulul saatjariiki tagasi võtma ning nende suhtes võidakse kohaldada kriminaalvastutusele võtmist. Neis liikmesriikides, kus kohustus tõendada, et esemed kuuluvad elektroonikaromude, mitte elektri- ja elektroonikaseadmete hulka, lasub riigiasutustel, toob nõuetekohaste dokumentide ja pakendi puudumine tõenäoliselt kaasa suured viivitused jäätmete edasitransportimisel, kuni viiakse läbi vajalikud uurimistoimingud veetavate esemete staatuse kindlakstegemiseks.

⁸ Katsetunnistus, millest nähtub töökorras olek ning mis on välja antud ainult tingimusel, et elektri- või elektroonikaseadet võib kasutada koheselt ilma olulise remondita; vt 1. osa.

Näide olukorrast, kus elektri- ja elektroonikaseadmed loetakse tavaliselt jäätmeteks

Infotehnoloogiaseadmed võib lugeda jäätmeteks, kui neil on mõni järgmistest tunnustest:

1. Viga, mis mõjutab oluliselt nende talitlust. Näiteks seade
 - a) ei käivitu;
 - b) ei käivita baasvahetussüsteemi (BIOS) või sisemisi häälestustoiminguid või selle automaatne kontroll ebaõnnestub;
 - c) ei sisalda töötavat emaplaati;
 - d) ei suuda peremeesseadmega infot vahetada;
 - e) ei prindi/skaneeri/kopeeri testlehekülge või see lehekülg ei ole äratuntav või loetav, on laialivalguv või jooniline;
 - f) ei loe, kirjuta, salvesta/kirjuta plaadile.
2. Füüsiline kahjustus, mis langetab seadme funktsionaalsuse või ohutuse allapoole vastavates standardites kirjeldatud taset. Füüsiliste kahjustuste hulka kuuluvad muu hulgas järgmised olukorrad:
 - a) füüsiliselt vigastatud, näiteks põletusjälgedega, murdunud, pragunenud, tugevalt kriimustatud või määrdunud või pilti oluliselt moonutatav ekraan;
 - b) signaal- (sisend)kaabel on katkenud või seda ei ole võimalik ilma korpust avamata lihtsalt vahetada;
 - c) vigane kõvaketas, vigane muutmälu (RAM) või vigane videokaart;
 - d) pliid, elavhõbedat või kaadmiumi sisaldavad akud või ohtlikku katoodevedelikku sisaldavad akud, mida ei ole võimalik laadida või mis ei püsi laetuna.
3. Ebapiisav pakkematerjal transporditavate seadmete kaitsmiseks transpordil, laadimisel ja mahalaadimisel.

Taaskasutamisele suunatud jäätmete liigitus

1. Jäätmesaadetiste määruse kohaselt sõltub jäätmete liigituse puhul kasutatav lähenemine osaliselt sellest, kas jäätmed saadetakse ELi liikmesriiki (vt [lisa 3 viide 3](#)), riiki, mille suhtes kehtib OECD otsus (OECD liikmesriikide kohta vt [lisa 3 viide 4](#)), või riiki, mille suhtes OECD otsus ei kehti.

2. Osas A käsitletakse ELi liikmesriikidesse ja riikidesse, mille suhtes kehtib OECD otsus, veetavate saadetiste liigitamist. Osas B käsitletakse kaheetapilist liigitamist, mida kasutatakse eksportimisel neisse riikidesse, mille suhtes OECD otsus ei kehti; esiteks tehakse kindlaks, kas sinna eksportimine võib olla lubatud (1. etapp) ning teiseks, kui eksportimine võib olla lubatud, tehakse kindlaks, milliseid kontrollimenetlusi tuleb eksportimisel kasutada (2. etapp). Elektroonikaromude liigitust vastavalt IV lisa I osa punktile c on käsitletud ka juhendis kontaktisikutele nr 4.

A. Saadetised ELi sees ja EList riikidesse, mille suhtes kehtib OECD otsus

3. Jäätmesaadetiste määruse lisades (vt [lisa 3 viide 1](#)) on esitatud jäätmeloendid, mida tuleb kasutada taaskasutamisele suunatud jäätmete liigitamiseks. Elektroonikaromude liigitamise puhul on olulised jäätmesaadetiste määruse lisad III, IIIA, IIIB ja IVA. Neid nimetatakse järgmiselt:

- a) "roheline" nimekiri (III lisa)⁹, mis sisaldab jäätmeid, mille puhul ei kasutata kirjaliku etteteatamise ja nõusoleku menetlust (vastavalt jäätmesaadetiste määruse artiklile 18 peab roheline nimekirja jäätmete saadetistega kaasas olema VII lisas kirjeldatud dokument);
- b) roheline nimekirja jäätmete segud (IIIA lisa);
- c) täiendavad roheline nimekirja jäätmed (IIIB lisa);
- d) "kollane" nimekiri (IV lisa), mis sisaldab jäätmeid, mille suhtes kohaldatakse kirjaliku etteteatamise ja nõusoleku menetlust;
- e) III lisas loetletud jäätmed, mille suhtes kohaldatakse kirjaliku etteteatamise ja nõusoleku menetlust (IVA lisa).

4. Kahtluse korral tuleks konsulteerida saatjariigi pädeva asutusega. [Kastis 1](#) on loetletud elektroonikaromudega seotud põhikategooriad, mida tuleks kaaluda juhul, kui püütakse liigitada elektroonikaromusid, mida ei ole enne saatmist mingil moel töödeldud. Elektroonikaromude töödeldud fraktsioonid võivad kuuluda muudesse jäätmesaadetiste määruse lisades esitatud kategooriatesse.

⁹ Ohtlike materjalidega saastatud roheline nimekirja jäätmeid võidakse liigitada jäätmetena, mille puhul kasutatakse kirjaliku etteteatamise ja nõusoleku menetlust.

Mõnede liikmesriikide suhtes kohaldatakse jäätmesaadetiste määruse artikli 63 kohaseid üleminekureegleid. Jäätmed, mis ei sisaldu üheski nimekirjas, loetakse loetlemata jäätmeteks ning nende suhtes kasutatakse kirjaliku etteteatamise ja nõusoleku menetlust.

Kast 1. Elektroonikaromudega seotud kategooriad jäätmesaadetiste määruhes

III lisa

- GC010** Elektri koostud, ainult metallidest või sulamitest
GC020 Elektroonikajäätmed (nt trükkkeemplaadid, elektroonikaosad, juhtmed, jms) ning väljalammutatud elektroonikaosad, millest saab regenereerida mittevääris- ja väärismetalle

IV lisa

A1030 Jäätmed, mis sisaldavad koostisosadena või saasteainetena mõnda järgmistest:

- arseen, arseeniühendid
- elavhõbe, elavhõbedaühendid
- tallium, talliumiühendid

A1160 Tervete või purustatud pliiakude jäätmed

A1170 Sorteerimata patareide jäätmed, välja arvatud ainult B-nimekirjas loetletud mitmesugused patareid. B-nimekirjas loetlemata patareide jäätmed, mis sisaldavad I lisa loetletud koostisosi määral, mis lubab neid pidada ohtlikeks jäätmeteks.

A1180 Elektriliste ja elektrooniliste seadiste jäätmed või murd^{*)}, mille koostisosadeks on näiteks A-nimekirjas loetletud akud ja muud patareid, elavhõbedat sisaldavad lülitid, elektronkiiretoruklaas ja muu aktiveeritud klaas ning PCB-kondensaatorid või mis on saastatud I lisa loetletud koostisosadega (nt kaadmium, elavhõbe, plii, polükloorbifenüül) sel määral, et ilmneb mõni III lisa nimetatud ohtlik omadus (vt B-nimekirja kirjet B1110)^{*)}

A2010 Elektronkiiretoruklaasi ja muu aktiveeritud klaasi jäätmed

A2050 Asbestijäätmed (tolm ja kiud)

AC150 Klorofluorosüsivesinikud

A3180 Jäätmed, ained ja esemed, mis kontsentratsioonistmel 50 mg/kg või rohkem^{♥)} sisaldavad polüklooritud bifenuüle (PCB), polüklooritud terfenüüle (PCT), polüklooritud naftaleeni (PCN) või polükroomitud bifenuüle (PBB) või nende ühendite polübroomitud analooge, koosnevad nimetatud ainetest või on nendega saastatud

Loetlemata jäätmed (jäätmesaadetiste määruhes artikli 3 lõike 1 punkt b)

- mujal loetlemata elektroonikaromud või elektroonikaromude osad

^{*)} Käesolev kirje ei hõlma elektrienergia tootmise seadiste jäätmeid.

^{*)} PCBde kontsentratsioonitase on vähemalt 50 mg/kg¹⁰.

^{♥)} Kontsentratsioonitaset 50 mg/kg loetakse rahvusvaheliselt kasutuskõlblikuks kõikide jäätmete puhul. Paljud riigid on kehtestanud teatavate jäätmete kohta siiski ametlikult madalama piirnormi (nt 20 mg/kg).

¹⁰ Arvesse tuleb võtta siseriiklikke õigussätteid PCBde määramise kohta (nt 6 või 7 PCB aaruaatset ühendit; mõnikord on nõutav selliste aaruaatsete ühendite summa korrutamine kordajaga 5), eriti arvestades mitte-ELi riikides läbi viidud analüüside tulemusi või vastavust mitte-ELi riikides kehtestatud piirnormidega.

B. Eksportimine riikidesse, mille suhtes ei kehti OECD otsus (eksportikeelu kohaldamine)

5. Elektroonikaromude liigitamiseks tuleb kasutada jäätmesaadetiste määruse V lisa või konsulteerida pädeva asutusega. Kastis 2 on loetletud V lisa 1. osa need põhikategooriad, mis on seotud elektroonikaromudega. Enne jäätmete eksportimist riikidesse, mille suhtes OECD otsus ei kehti, tuleb läbida kaheetapiline protsess.

Kast 2. Elektroonikaromudega seotud kategooriad V lisa 1. osas

1. osa A-nimekiri (eksport keelatud)

Vt IV lisa kast 1

1. osa B-nimekiri (eksport võib olla lubatud)

B1040 Elektrienergia tootmise seadiste jäätmed, mis ei ole saastatud määrideõlide, PCBde ega PCTdega sel määral, mis muudaks need ohtlikuks

B1070 Vase ja vasesulamite jäätmed laialikanduv kujul, kui need ei sisalda I lisa loetletud koostisosi sel määral, millest piisab III lisa nimetatud omaduste ilmnemiseks

B1090 Spetsifikaadile vastavad akujäätmed, välja arvatud need, mille valmistamisel on kasutatud pliid, kaadmiumi või elavhõbedat

B1110 Elektri- ja elektronseadised:

- ainult metallidest või sulamitest koosnevad elektronseadised

- elektri- ja elektronseadiste jäätmed või murd^{*)} (kaasa arvatud trükkplaadid), mis ei sisalda komponentidena A-nimekirjas loetletud akusid või muid patareisid, elavhõbedat sisaldavaid lüliteid, elektronkiiretoruklaasi ja muud aktiveeritud klaasi ning PCB-kondensaatoreid ega ole saastatud I lisa loetletud koostisomadega (nt kaadmium, elavhõbe, plii, polükloorbifenüül) või millest on nimetatud ained eraldatud sel määral, et neil ei ole ühtegi III lisa nimetatud ohtlikku omadust (vt A-nimekirja kirjet A1180)

- elektri- ja elektronseadised (kaasa arvatud trükkplaadid, elektroonilised komponendid ja juhtmed), mis on määratud otseseks korduvkasutamiseks^{*)}, mitte taaskasutamiseks ega lõplikuks kõrvaldamiseks^{•)}

^{*)} Käesolev kirje ei hõlma elektrienergia tootmise seadiste jäätmeid.

^{*)} Korduvkasutamine hõlmab remonti, taasvarustamist ja ajakohastamist, kuid mitte olulist ümberkomplekteerimist.

^{•)} Mõnedes riikides ei loeta selliseid otse korduvkasutamiseks mõeldud materjale jäätmeteks.

1. etapp

6. Jäätmesaadetiste määruse V lisa loetletakse jäätmed, mille puhul kohaldatakse ohtlike jäätmete ekspordi keeldu riikidesse, mille suhtes ei kehti OECD otsus. Sellel etapil tehakse kindlaks ainult see, kas kavandatav eksport riiki, mille suhtes OECD otsus ei kehti, on keelatud või võib olla lubatud.

7. V lisa on kolm osa:

- a) 1. osa on jagatud A- ja B-nimekirjaks. A-nimekirjas loetletud jäätmete eksportimine riikidesse, mille suhtes OECD otsus ei kehti, on keelatud.
- b) Kui jäätmed on loetletud B-nimekirjas, võib nende eksportimine riikidesse, mille suhtes OECD otsus ei kehti, olla lubatud. Kui B-nimekirjas loetletud jäätmed liigitatakse vastavalt jäätmesaadetiste määruse artikli 36 lõigetele 4 ja 5 ohtlikuks mõnes liikmesriigis kehtivate ELi tingimuste alusel, ei ole lubatud selliseid jäätmeid eksportida riikidesse, mille suhtes OECD otsus ei kehti.
- c) V lisa 2. ja 3. osa kasutatakse ainult juhul, kui jäätmeid ei ole loetletud 1. osa A- või B-nimekirjas. Kui jäätmed on V lisa 2. osa kohaselt ohtlikud jäätmed (on tähistatud tärniga) või on loetletud V lisa 3. osas, ei ole lubatud neid eksportida riikidesse, mille suhtes OECD otsus ei kehti. Kui jäätmed ei ole V lisa 2. osas tärniga tähistatud, võib nende eksportimine riikidesse, mille suhtes OECD otsus ei kehti, olla lubatud. Kui jäätmeid ei ole loetletud V lisa 2. ega 3. osa nimekirjades, võib nende eksportimine riikidesse, mille suhtes OECD otsus ei kehti, olla lubatud ning nende suhtes kasutatakse kirjaliku etteteatamise ja nõusoleku menetlust.

8. **Kokkuvõtteks:** jäätmete eksportimine riikidesse, mille suhtes OECD otsus ei kehti, võib olla lubatud juhul, kui

- a) need on loetletud 1. osa B-nimekirjas;
- b) neid ei ole loetletud B-nimekirjas ja nende eksportimine ei ole keelatud nende loetlemisega V lisas

tingimusel, et kummalgi juhul ei kohaldata saatvas liikmesriigis ekspordikeeldu põhjusel, et jäätmed liigitatakse erandkorras ohtlikeks jäätmeteks viitega ELi tingimustele vastavalt jäätmesaadetiste määruse artikli 36 lõigetele 4 ja 5.

2. etapp

9. See etapp hõlmab ilma ekspordikeeluta jäätmete eksportimist riikidesse, mille suhtes OECD otsus ei kehti. Seda etappi on vaja kasutada ainult siis, kui 1. etapi põhjal ilmneb, et jäätmete eksport võib olla lubatud.

10. Kui jäätmeid ei ole III lisas loetletud, kohaldatakse nende ekspordi suhtes jäätmesaadetiste määruses osutatud kirjaliku etteteatamise ja nõusoleku menetlust.

11. Lisas III või IIIA loetletud jäätmete puhul kohaldatavad erinõuded sõltuvad jäätmete liigist ja sihtriigist. Iga riigi puhul kehtivad erinõuded on loetletud komisjoni määruses (EÜ) nr 1418/2007 (vt [lisa 3 viide 5](#)).

12. Kahtluse korral võib konsulteerida pädeva asutusega. Tõenäoliselt kõige olulisemad kanded on siiski juba loetletud kastis 1.

13. Igal riigil on järgmised valikuvõimalused:

- a) konkreetsete jäätmete impordi keeld;

b) jäätmesaadetiste määruse artiklis 35 kirjeldatud kirjaliku etteteatamise ja nõusoleku menetlus;

c) kontrollimenetluste mittekasutamine sihtriigis.

14. ELi uutesse liikmesriikidesse veetavate saadetiste kohta vt jäätmesaadetiste määruse artiklit 63.

Viited

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1013/2006, 14. juuni 2006, jäätmesaadetiste kohta (jäätmesaadetiste määrus)¹¹
<http://ec.europa.eu/environment/waste/shipments/index.htm>
2. Direktiiv 2002/96/EÜ elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete kohta (elektroonikaromude direktiiv)
http://ec.europa.eu/environment/waste/weee_index.htm
3. ELi liikmesriigid
http://europa.eu/abc/european_countries/index_en.htm
4. OECD liikmesriigid ja mitteliikmesriigid
http://www.oecd.org/countrieslist/0,3025,en_33873108_33844430_1_1_1_1_1,00.html
5. Komisjoni määrus (EÜ) nr 1418/2007¹², 29. november 2007, milles käsitletakse teatavate Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1013/2006 III ja IIIA lisa loetletud jäätmete väljavedu taaskasutamise eesmärgil teatavatesse riikidesse, mille suhtes ei kohaldata OECD otsust jäätmete riikidevahelise veo kontrolli kohta
<http://ec.europa.eu/environment/waste/shipments/index.htm>

¹¹Määrust on muudetud mitmete Komisjoni määrustega. Vt muutusi antud veebilehelt.

¹²Määrust on muudetud mitmete Komisjoni määrustega. Vt muutusi antud veebilehelt.